

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

DR. FRANCISY LAJOS.

Társzerkesztő:

DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13 sz.

Hirdetések árai: Egy három hasábos petit sor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény. ::

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fillér.

Egységes középiskola.

II. Nyitra, júl. 13.

Az egységes középiskola érdekében a közoktatásiügyi miniszter a tanrendet akkép akarja módosítani, hogy a *latin nyelv* tanítása a felsőbb osztályokba helyeztessék át, amint ez a leánygimnáziumnál már meg van, ahol a latin nyelvet csak a felsőbb osztályokban tanítják.

Meg is okolja a miniszter ezt a szándékát, még pedig pedagógiai érvel. A magyar nyelv — mondotta a képviselőháznak június hó 16-án tartott ülésében — turáni nyelv, melynek grammatikája egészen más, mint az indogermán nyelveké. Ha tehát a latin oktatást a felsőbb osztályokba tesszük át, az alsóbb osztályokban pedig jobban kifejlesztjük a külföldi nyelvek, első sorban a német nyelv oktatását, ezáltal előmozdítjuk a külföldi nyelvek teljesebb elsajátítását és megkönnyítjük a latin nyelv tanítását a felsőbb osztályokban.

Aki ezt a fejtegetést hallja, és csak egy kevéssé is ért a nyelvek tanításának titkához, az legott tisztában lehet azzal, hogy a miniszterből a teoretikus ember és a dilettáns pe-

dagógus beszél. Éppen a külföldi nyelvek érdekében kell kivánnunk, hogy a latin nyelvnek a tanítása már az első osztályban kezdődjék, mint ahogy az a jelenlegi tanrendszerben meg van állapítva, mert ha már az indogermán nyelvek között létező rokonság előnyösen hat ezen nyelvek eredményes tanítására, akkor a latin nyelv grammatikája a német és francia nyelvek tanításánál jó szolgálatot tehet ezen nyelvek tanításának, úgy hogy a felsőbb osztályokban ezek a nyelvek alapos latin nyelvi ismeret mellett sokkal eredményesebben taníthatók, mint ilyen ismeret nélkül.

Fejtetőre állítja a dolgot, aki a modern indogermán nyelvektől várja a latin nyelv tanulásának megkönnyebbitését és nem megfordítva. A rokonnyelvek között mindig az a nyelv szolgált alapokat más nyelvek tanulásához, amelynek a nyelvtana a legtökéletesebb. A tökéletességet pedig a grammatikák értékének meghatározásánál mindig a befejezettség szempontja szerint mérjük.

A latin nyelv klasszikus tökélyű nyelv, mert grammatikájának szabátossága be van fejezve. Szépségei, alaki tökélyei tovább nem fejleszthe-

tők, a klasszikus írónál elérték fejlődésük tetőfokát. Ez a nyelv ennél fogva a legkitünőbbben támogatja a modern indogermán nyelvek tanítását, de megfordítva már nem lehet csinálni a dolgot hasonló eredménnyel, a németet vagy a franciát már nem lehet ilyen alapul venni a latin nyelv tanulásánál.

Arról tehát beszélni sem lehet, hogy a latin nyelvnek az alsóbb osztályokból való kiszorítása előnyös lenne a modern indogermán nyelvek elsajátításának szempontjából és még kevésbé eshetik szó arról, hogy ez a reformintézkedés az életre való nevelés tekintetéből célszerű lenne.

A gimnázium feladata az ifjút az életre, az értelmi pályákra alkalmassá tenni. Ezt a gimnázium kétféleképpen eszközli. Először azoknak az ismereteknek a közlése által, melyek a felsőbb iskolai tanulmányoknál, mint nélkülözhetetlen alapok szerepet játszanak. A hittudományi, jogi, orvosi, bölcséleti és műegyetemi tudományok bizonyos alapismereteket tételeznek fel, melyek egyfelől az ifjú hajlamait ébresztgetik valamely tudományos pályára, tájékozásul is szolgálnak neki a pályaválasztásnál, másfelől

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCAJA.

Regény a kárén.

Kárénak hívja a magyar széles Amerikában a városi villamos vasut kocsiját, amit angol car-nak hívnak, de amerikai magyarul bizony csak káré a neve ma már, aminthogy nagyon sok mindennek más a neve az amerikai magyar nyelvben, mint akár a magyarban, akár az angolban.

Tudni való, hogy a nagyságukról és tisztatlanságukról egyaránt híres clevelandi villamosok úgy vannak berendezve, hogy az egész kocsiiban egymás megett vannak a kettős ülések, de a kocsik legvégén és legelején van egy-egy hosszabb pad s ez oldalt van elhelyezve s egészen külön áll a többi padtól, üléstől. Egy ilyen hátsó padon ültem én s velem szemben a másik ilyen padon egy green horn asszony foglalt helyet. Zöld volt a menyecske nagyon, meglátszott a ruháján, viselkedésén, mindenén. Szakértő szem előtt kétségtelennek látszott, hogy tegnap érkezett az asszony Budapestről, vagy Bécsből, hogy ne mondjuk Lembergől New-Yorkba s onnan ép most érkezett meg Clevelandba. Nem volt éppen szép, de azért

egész szemre való asszony, körülbelül harminc s egynehány éves.

Beljebb a kárénban ült egy ember három poronttyal. Jó messze az asszonytól, egész a kocsiközepén valahol. S ez az ember szemet vetett a zöld menyecskére. Egy amerikai vén-asszony is észrevette azt, amit én észrevettem s valóságos undorral fordult el az embertől, bizonyosan azt gondolva magában, hogy mégis csak a legnagyobb szégyen és gyalázat, ha egy ember annyira megfélekedezik magáról, hogy a saját édes, kis gyermekei jelenlétében meregeti a szemét és próbál kaesintgatni egy idegen nőszemélyre.

De még más is történt. A családapa nem tudott ellentálni az érzelmeinek, felkelt, ott hagyta a gyermekeit és egyenesen odament a zöld asszonyhoz és leült mellé.

Minden szem odanézett az egész kárénban. Várakozással teljes volt a pillanat.

— Mi fog most történni?

Lesz-e pofon, vagy nem?

Lesz-e botrány, vagy nem?

Nem lett egyik sem.

Ellenben a következő jelenet játszódott le.

Nem szólt egy szót sem egyikük sem,

hanem az asszony hátat fordított a melléje letelepedett embernek és pedig ama bizonyos módon, melyhez a hölgyek olyan kitűnően értenek s amely hátfordítás nem haragot, hanem kacérkodást jelent. A férfi meg elégedetten mosolygott és egyáltalán nem látszott tudomást venni arról, hogy mások is vannak a kárénban, hogy világos nappal van, hogy a poronttyai is jelen vannak és hogy mi illik és mi nem illik ebben a civilizált országban, melyet Amerikának hívnak. Ő csak mosolygott és az asszony nagyon jól tudta ezt, noha hátat fordított neki, de hát tetszik tudni, hogy az asszonyok ilyen alkalmakkor képesek derékszögben visszafelé látni.

Nagy kópé ez a greenhorn asszony, — gondoltam magamban, — de az mind semmi ahhoz képest, hogy micsoda vén bitang ez a többszörös családapa.

A gyerekek ez alatt hajba kaptak és verekedtek a kárén ott elől, de a családapa oda se hederített feléjük. Tőle ugyan meg is eheték volna egymást a gyerekek, ő se nem látott, se nem hallott, ő csak az asszonynyal volt elfoglalva. Az asszony pedig lassan, esendesen visszafordult a férfi felé. Csak ezt várta a férfi. Mohó tekintettel várta s amikor végre egészen

416 34 1879

jelentékenyen megkönnyítik a felsőbb tudományokban való előmenetelt.

Bár az életre való előkészítésnek ez a része is szükséges, mégis fontosabb ennél az *alaki képzés*, amely a gimnáziumi oktatásnak főfeladatát alkotja.

Ha valaki kellő alapismeretek nélkül fog hozzá az egyetemi tanulmányokhoz, bizonyára nehézségekre bukkan és talán csak ritka esetekben szenteli magát az élethivatásához szükséges tudás elsajátításának azzal a hajlamos kedvvel, azzal az odaadással, melyet a tudományos tárgyakkal való ifjúkori foglalkozás szokott az emberekben kifejleszteni. De ilyen esetekben is még mindig lehetséges a szükséges ismeretek elsajátítása. Ellenben *alaki képzettség* nélkül, az értelmi pályákon való haladás egyszerűen lehetetlen.

Az alaki kiképzést néha megadja az élet, de ez csak kivétel; közönséges és rendes módja ezen kiképzésnek a gimnáziumi oktatás.

Sokfélék a nézetek arra nézve, hogy miáltal lehet az alaki kiképzést legjobban eszközölni. Egyoldalú felfogás az, amely csak a reáliákat, vagy csak a nyelveket tartja alkalmasnak a gondolkodás fejlesztésére. Az ismereteknek mind a két osztályára szükség van, hogy az ifjú gondolkodásában az elméleti és a gyakorlati érzék kifejlődjék. S ha a jelenkornak igényei a reáliák tanítását a középiskolában mellőzhetetlennek mutatják, úgy évszázadok tapasztalata szól amellett, hogy a gondolkodás élesítésére és az életértékek eszményi tökélyének megkedvelésére a klasszikus nyelvek tanítása a legalkalmasabb.

A görög nyelvet már nagyon visszaszorították gimnáziumainkban, ha most még a latin tananyagot is

összezsugorítják, újabb nagy hátrány háramlik majd az alaki kiképzésre, ami helyrehozhatatlan kárt fog okozni egész szellemi közéletünknek.

Az életben a latin nyelvnek a legtöbb tanuló nem nagy hasznát veszi, de az az alaki képzés, melyet a gimnázium a latin nyelv tanítása által nyújt az ifjúnak, kitűnő gyakorlati érték. Aki ezt nem tudja megbecsülni, az nincs tisztában a gimnázium rendeltetésével, de az azután a gimnáziumi tanítás reformjáról sem tud magának helyes fogalmat alkotni.

Jegecesedési központ a politikában. Gróf Andrássy Gyula pártalakítása jegecesedési központjává lett mindazoknak az ellenzéki politikai törekvéseknek, melyek más ellenzéki pártok körében nem érvényesülhettek.

Sokan vannak az országban és jelentékeny számban vannak a parlamentben olyanok, a kik sem a néppárthoz nem csatlakoztak, sem a függetlenségi lobogó alatt nem tömörültek, de a kik most Andrássy pártjában megtalálják azt a politikai programot, mely teljesen megegyezik nézeteikkel, fedi meggyőződésüket s így nekik lehetőséget és módot nyújt a politikai eszelekvésre.

Uj politikai pártok alakítása rendszerint ellenmondó kritikával szokott találkozni és pedig nem csak a kormánypárt részéről, hanem más ellenzéki pártok részéről is, mert az új alakulástól minden párt a saját területseinek az elhódítását félti. Andrássy pártalakítása azonban az összes ellenzéki pártoknál rokonszenvet keltett, mert minden ellenzéki politikus meg van győződve róla, hogy azt a programot, a melynek keresztülvitelére az ellenzéki pártok szövetkeztek, az új párt segítségével sokkal könnyebb lesz megvalósítani.

A kormány lapjai hiába gúnyolódnak, hogy Andrássy és a többi ellenzék csak a kormány elleni gyűlöletben értenek egyet, minden más tekintetben azonban szíjjel húznak. Ez a vélemény legfeljebb csak a kormánypárt óhaját fejezi ki, de a valóságtól nagyon messze esik.

Andrássy és a többi ellenzéki pártok között teljes megegyezés jött létre három főpontra nézve, melyek most már az egész ellenzéki akció homlokterében állanak. Ezek: az

alkotmányos jogrend helyreállítása, a korrupció kiirtása és a demokratikus választói jog megalkotása. Mindmegannyi erős positivum ez s teljesen elégséges ahhoz, hogy az ellenzéki pártok együttműködését mindaddig biztosítja, a míg ezeknek a sarkkérdéseknek a megoldása nem sikerül.

Igy lesz az Andrássy-féle program az összes ellenzéki törekvések jegecesedési pontjává, illetőleg így válik az eddig létezett ellenzéki pártok közös munkaprogramja az Andrássy-féle alakulás főcéljává és az egész ellenzéki akció közös tengelyévé.

Ebben az ellenzéki szövetségben minden párt megtartja a saját külön programját, a mely azonban ez időszerint nem emel választófalakat a pártok között, mert a külön párt-programokkal mindaddig, a míg a közös program végrehajtva nincs, úgy sem lehet foglalkozni. Mégis jó, hogy minden ellenzéki párt a saját külön politikai egyéniségét megőrzi és fentartja, mert ezek a külön programok nagy elvi törekvéseket hordoznak. A függetlenségi párt egy tisztább, egyszerűbb és erősebb közjogi alapot akar érvényre emelni, a néppárt keresztény erkölcsi elvekre törekszik fektetni a politikai közéletet, az Andrássy-párt a Deák-Andrássy-féle politikai konzervativizmus erejével igyekszik visszaállítani a 67-iki kiegyezés szellemét.

Ezek a törekvések nem ellentétesek, de mert külön útra terelődtek s mindenik párt a saját útját tartja inkább célra vezetőnek, erről a külön útról le nem térhetnek. Ez világos, tiszta és becsületes álláspont.

A magyar szövetkezetek.

Nagy hete folyt le a fővárosban a magyar szövetkezeti mozgalomnak, mikor eljött hozzánk az Egyesült Államok küldöttsége, hogy megismerje a mi szövetkezeteinket, hogy azoktól tanuljanak túl a tengeren. Aligha volt a magyar szövetkezeti mozgalomnak része ilyen jutalomban, mert ezzel a külföld legnagyobb elismerése érte azt az önzetlen munkát, a melyet az ország határain belül annyi gánes és hajszá ért.

Május hó végén érkezett Budapestre az amerikai Egyesült Államok száztagú küldöttsége, amelynek az volt a hivatása, hogy a magyar szövetkezeti ügyet, a magyar szövetkezeti intézményeket tanulmányozza s tapasztalatairól jelentést tesse, a szövetkezeti moz-

visszafordult a menyecske s találkozott a tekintetük, akkor végre megszólalt a férfi.

— Szentelen — mondta ott elől az időközben magához tért amerikai lady, de az ember vagy nem hallotta, vagy nem is tudott angolul, szóval oda se hederített a megjegyzésnek.

Szerelmes tekinteteket vetett az asszonyra, miközben beszélt.

— No, ne haragudjál már Julesa, — szólt a férfi magyarul az én nagy meglepetésemre.

Az asszony nem felelt, durcás, de a mellett kacér arcot vágott.

Hát így vagyunk?

No lám. Ki hitte volna? Hiszen ezek valami régi ismerősök, mi több, régi szerelmesek.

Kezdem magam is végleg elítélni magamban ezt az embert.

A felesége bizonyosan megszakad a munkától otthon, nagyban főzi a jó vasárnapi ebédet, mos a gyerekekre, s meg összetalálkozik a kárén véletlenül valami falujabelivel, a kit bizonyosan már évekket ezelőtt ismert és mégis csak most elkezd szólni, újra szólni a szerelmi história szövevényét, hálóját, itt a Bakájródi kárén a saját, tulajdon gyermekei szemeláttára.

Ez már mégis sok.

A zöld asszony ez alatt tovább játszik a férfival, mint ama bizonyos macska az egérrel, de még mindig egy szót sem szól.

— Ugyan mire való ez a harag, meg a komédia? — próbál megint beszélgetést kezdeni a férfi. — Csinálj már egy kicsit barátságosabb képet Julesám, édes, a gyerekekre való tekintetből, mert nagyon is feltűnik nekik a dolog.

Oh, a szemérmetlen!

Julesám, édes! S még a gyerekekre hivatkozik. Ezt hallaná az amerikai asszonyság...

Julesa, az édes, pedig mind jobban enged és olvadozik az a szimulált jégkéreg, amelylyel a férfit csak izgatni akarta.

Nem felel egyenesen, nem is néz a férfi szemébe, hanem kinéz a káréból és felbigyeszti a száját.

Aztán végre valahára megszólal.

— Talán bizony errefelé lakol? — kérdi az őszinte megvetés hangján.

— Még három stop, aztán leszállunk, — feleli a férfi.

— Szép kis vidék, mondhatom, — vág vissza az asszony. Nem szeretnék itt lakni.

— Már pedig itt fogsz lakni te is és boldogok leszünk, mint hajdan, odaát Pesten — szaval a férfi. — Emlékszel még a régi, jó időkre? Amikor megismerkedtünk, aztán megszerettük egymást... Hej, Julesa, soha se tudom én azt az időt elfelejteni. A Városliget, meg a Népliget, meg kirándulások Promontorra. Emlékszel, milyen elhagyatott volt mindig a hajó vége, ott a kormánylapát felett és mi ott könyököltünk a korláthoz, néztük, hogyan hasítja a kormány a vizet és szerelmeskedtünk... Haj, haj... No melegedjél már fel te is és ne durcáskodjál... Most újra kezdjük, most még jobban fogjuk szeretni egymást...

No, ez a limit, azaz hogy ne beszéljünk amerikai magyarul, hanem mondjuk ki magyarul, hogy ez a szemtelenség netovábbja. Mért nincs itt a káréban egy bevándorlási biztos az erkölcsrendészeti osztályból, hogy hallaná ezt a beszédet. Egy régi európai szerelmi viszonyt akar megújítani jámbor Amerikában ez az ember a volt szeretőjével, tekintet nélkül gyermekeire, feleségére, no meg az amerikai erkölcsökre, a melyek szerint a bevándorlónak legalább is az első három esztendőben okvetlen erkölcsös életet kell élnie... S ez a nőszemély, hogy nem sül ki a szeme?

galomnak Amerikában való meghonosítására javaslatokat tegyen.

Ez a látogatás, ez a tanulmányút nemcsak a szövetkezeteket érintette, de dicsősége volt az országnak, mert az egyszer nem mi hoztunk be tudást, tájékozást és tapasztalást, hanem innen vittek ki ennek érett gyümölcsöt.

Érdekesekek ennek az amerikai látogatásnak az előzményei is. *Taft*, volt köztársasági elnök már a múlt évben terjesztette az egyes államok kormányzóinak kongresszusa elé azt a terjedelmes jelentést, melyet a párisi amerikai nagykövet állított össze Európa egyes államainak szövetkezeti fejlődéséről. *Taft* ebben az üzenetében erélyesen rámutatott annak a szükségére, hogy a hitelszövetkezetek intézményét Amerikában is meg kell honosítani, mert különben az amerikai mezőgazdaság fejlődése alig remélhető. A kongresszus helyeselte *Taft* álláspontját s ma, mikor *Wilson* az elnöke a köztársaságnak, utrakelt az Unio hivatalos küldöttsége, hogy Európa szövetkezeti sikereit közvetlen köreiről tanulmányozza.

Amerika is elismeri, hogy a mezőgazdaság fejlődése csak a szövetkezetek útján lehetséges. Ez az első nagy tanulság, a melyet az amerikai vendégek érkezése hirdet. És ezt jó lesz elméjükbe venni azoknak, a kik a magyar szövetkezeti mozgalom kezdete óta hadban állanak azzal és felállítják azt a külön doktrínát, hogy a szövetkezet a gazdasági élet egészségtelen alakulása.

Magyarország szövetkezetei becsületet szereztek hazájuknak. Ez a másik tanulság, a melyet büszkén mondhat oda ma minden szövetkezeti vezető és minden szövetkezeti közkatona a szövetkezeti ügy iránt közönbős, sokszor ellenséges sajtónak és a merkantilis közvéleménynek.

A küldöttség képviselőkből és szenátorokból állott. Köztük volt *Lubin* Dávid is, a kinek agyában épen a magyar szövetkezeti vezérférfiak társaságában született meg a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet gondolata. A földmivélsügyi miniszter és a főváros ünnepélyesen fogadták a vendégeket, a kik több napon keresztül a Magyar Tud. Akadémiában tárgyalták a mezőgazdasági magyar szövetkezeti ügy részleteit, a miben ennek az ügynek az apostolai adták meg a kellő utbaigazításokat. Széchenyi István gróf szelleme találkozott ebben a rendkívüli ese-

S milyen vigan várja, hogy mikor kell leszállni a káréról az ember lakása előtt? Talán még fel is megy a családoz.

— Mindjárt haza érünk, papa, — kiált most vissza a káré elejéről az egyik gyerek, majd fel is cihelődik valamennyi és odajönnek az apjukhoz.

Az asszony szeme hirtelen könybe lábad és szeretettel simogatja meg a legkisebbik gyermek fejét.

Aztán megszólal,

— Hiába is írtál volna te nekem levelet, nem jöttem volna ki soha utánad, ha nem gondoltam volna a gyerekeinkre. Nagyon megbántottál, amikor hűtlenül elhagytál és kiszöktél a nyomoruság elől Amerikába és a gyerekeket elhozta magaddal, de engem otthon hagytál abban a reményben, hogy majd találsz itt magadnak szebbet, jobbat, gazdagabbat. De van Isten az égben és visszasírt a lelked a gyermekeid anyja után és kihoztattál mégis. No, feledjük a múltat, kezdjünk új életet ebben az új világban. Szent a béke ember, ezeknek a porontyoknak a kedvéért.

Aztán elpityeregte magát az asszony és nagyban nyelte a könyeit az ember és rázendítettek az apróságok is és boldogan szálltak le valahol a Bakájród végén az egész káré nagy esodálkozására...

ményben a szövetkezeti mozgalommal. Mintha a véletlen is azt hirdetné, hogy: E jelben lesz nagy a magyar!

A magyar közigazgatási élet névtelen hősei, a falusi szövetkezetek sokszor megtépett vezetői büszkén emelhetik fel fejüket. Ok viték ki ezt a dicsőséget a magyar hazának, hogy a tengeren túlról eljön hozzánk, ebbe a barbárnak hirdetett országba, a legmodernebb állam, hogy tanuljon tőlünk. Nem nyereszkeskedő és milliomos bankok, melyek gyártották a Pallósokat, a Greinereket és mutatták be a külföldnek, nem a szövetkezeteket adázul üldöző magyar kereskedelem keltették föl a külföld komoly figyelmét hazánk iránt, hanem ime: a lekicsinyelt, a meghajszolt szövetkezetek.

Hatásának kell lenni ennek a nagy eseménynek a vidékre a szövetkezetek termő földjére, de hatással lesz ez az esemény a magyar szövetkezeti ügy apostolaira is. Erősíteni fogja a kitartást, szilárdítani az ellenállást. Segít megtörni a közönyt. Mert immár ott vagyunk, hogy nagy eredményekre hivatkozhatunk és segítőtársat talált a magyar szövetkezeti mozgalom a legmodernebb, a legmerkantilisabb is a legiparibb állam vezető közigazdászainak erre tervezett munkájában.

Ujdonságok.

A XII. kath. nagygyűlés.

A Kath. Országos Szövetség elnöksége, mely a XII. kath. nagygyűlést előkészíti, a nagygyűlés védnökségére tudvalevőleg a püspöki kart kérte fel.

Gróf *Batthyány* Vilmos dr. nyitrai püspök úr az előkészítő bizottság elnökéhez gróf *Zichy* János val. belső titkos tanácsoshoz írt válaszlevelében a nagygyűlés jelentőségét a következőképp domborította ki:

Nagyméltóságodnak mult hó 23-án hoztam intézett nagybecsű leveléből örömmel vettem tudomást arról, hogy az Országos Katolikus Szövetség ezen évnek novemberében az ország katolikusait újlag nagygyűlésre hívja meg, hogy azon a katolikus társadalmi szervezkedésnek fontos kérdéseiről tanácskozhassanak. Midőn a XII. országos katolikus nagygyűlésnek felajánlott védőségét elfogadom és a rendezés körül felmerülő kiadásokra 200 koronát küldök, egyúttal ama óhajomat is nyilvánítom, hogy a nagygyűlés a magyar katolikusokban az összetartást nevelje és őket nagy és fenkölt céljaik elérésére képessé tegye.

Főigazgatói változás. *Czeizel* Gábor c. püspök, nyitrai székeskáptalani nagyprépost magas korára való tekintettel lemondott a nyitrai nagyobb papnevelőintézet hittudományi tanfolyamánál viselt főigazgatói tisztségéről s helyébe a megyés püspök úr dr. *Franciscy* Lajos kanonokot, papnevelőintézeti kormányzót és theol. tanárt a hittudományi tanfolyam főigazgatójává kinevezte.

Czeizel Gábor 1883 óta viselte a főigazgatói tisztséget s azt a lelkiismeretes kötelességérzettel töltötte be, a mely a nyitrai egyházmegye ezen érdemes dignitáriusának egész működését oly értékessé teszi. Most főpásztorának legteljesebb elismerése mellett tette le fontos hivatalát, mert minden munkakedv mellett is van a magasabb életkornak egy elutasíthatatlan igénye s ez a pihenés. Kívánjuk a távozó prodirektornak, hogy sokáig maradjon meg ennek a jogos igénynek élvezetében.

Személyi hírek. *Riszner* Károly ügyvéd, káptalani ügyész, nejevel több heti kúrára Marienbadba; *Belák* József nagyobb papnevelőintézeti vicerektor Luhačovics fürdőbe; dr. *Kaszala* János theol. tanár Máriacellbe utaztak.

Arany menyegző. *Janda* György nyug. zobordarási kántortanító és neje folyó hó 8-án ülték meg házasságuk ötvenedik évfordulóját. Az arany menyegzős szertartást a nyitrai kórház kápolnájában *Jándi* Bernardin prior, a jubiláns házaspár fia végezte, aki ugyanakkor 25 éves áldozópapi jubileumát tar-

totta. A kettős jubileumon számosan voltak jelen az ünneplő család rokonai és ismerősei közül.

Uj telekkönyvvezető. *Geöreögh* János kir. telekkönyvvezető nyugalomba vonulása következtében az érsekújvári telekkönyvi hivatal vezetését *Peták* Mihály érsekújvári kir. járásbírói telekkönyvvezető vette át. *Peták* a legszakképzetesebb emberek sorából való s a modern telekkönyvvezetés egyik úttörője.

Primiciák. Nyitra megye szülöttjének, Eger lánglelkű, tudós érsekének, felejthetetlen emlékü néhai *Bartakovics* Bélának áldozatkész-ségéből épült szalakuszi templomban folyó hó 6-án mélyen megható és lélekemelő ünnepélynek voltak részesei a szalakuszi plébánia hívei. E napon mutatta be ugyanis szülőföldjén zsenge szent miseáldozatát az Urnak *Kostyal* Gáspár újmisési áldozópap. A manuduktori tisztelet ugyan csak e község szülöttje, dr. *Franciscy* Lajos kanonok, a nyitrai nagyobb papnevelőintézet kormányzója töltötte be. A plébánián összegyűlt papság, meghívott vendégek, a nagyszámú rokonság és szülők valamint aggkorú nagyszülőinek kíséretében, a színültig megtelt templomban, az ünnepdíszbe öltözött hívek tiszteletteljesen nyitott sorfala között vonult be az újmisési oltár elé. Azon oltár előtt, hol mint kis ministráns, majd később mint vakációzó papnövendék oly áhitattaljes készséggel segédkezett a legszentebb áldozat bemutatása körül, most mint áldozópap szolgált.

Leírhatatlan mélységes meghatottság sugárzott le az arcokról, örömkönnyekek csillogtak a szemekben, midőn felhangzott az újmisési ajkáról a „Veni sancte” s megkezdődött ünnepélyes segédlettel a szent mise, mely alatt az újmisési egykori tanító mestere, *Köszegi* József szalakuszi kántortanító volt a dirigens, aki a hívek résztvételével szépen és összhangatosan begyakorolt magyar énekkel nagyban emelte az ünnepély fényét.

Az ünnepi szent beszédet a manuduktori tisztelet betöltő kanonok mondotta. Kifejtette a papi hivatás magasztosságát, rámutatott arra, hogy az Isten szolgája földi létünk minden jelentősebb mozzanatánál mellettünk van s az égi kegyelmek kinstárából az Isten áldó, segítő, malasztjaival támogat minket, vezet, vigasztal és megnyugtat. Azután a primiciáns felé fordulva, buzdította őt, hogy soha sem feledkezzen meg szülőföldjéről, foglalja buzgó imáiba annak istenfélő, derék népét, akinek szívét ma oly nagy öröm tölti el, hogy soraiából emelkedett fel az oltár szolgálatához. Kérte az új oltártestvért, hogy kegyelettel emlékezzen meg szülőföldjének nagy hírességű fiáról néhai *Bartakovics* volt egeri érsekről, akinek áldozatkész-sége tette lehetővé, hogy Isten nagyobb dicsőségére e szent helyen első miseáldozatát bemutatthatta, mert Szalakusz község szép templomát szülőföldje iránti nagy szeretetéből ő emelte.

Valóban kedves látványt nyújtott a szimpompás festőien szép népviseletbe öltözött, ékes hajdizsú koszorús leánykák nagy serege, kik a templom szentélyében foglaltak helyet s felejthetetlen emléket zárhattak szívükbe abból a szép ünnepélyből, aminőt eddig még soha sem láthattak, s végtelen boldogság tükröződött arcokról, midőn az újmisési pap szent áldásában részesültek, melyet ez alkalommal több mint 900 hívőnek osztott ki.

Bezák József szalakuszi plébános szíves vendéglátással a primiciáns tiszteletére ebédet adott, melyen számos szép felköszöntő hangzott el. Ebéd után a vendégkoszorú a primiciáns kíséretében *Bél* községbe rándult át, a primiciáns nagyszüleinek házához, ahol a község érdemes bírja fogadta és üdvözölte a vendégeket. A község kis kápolnájában az újmisési pap litániát tartott és áldást osztott.

A kis falu dolgos, jóra való népe örömmámorban úszott s nem győzte vendégszeretetének szivességével elhalmozni a körébe érkezett társaságot. Kimondhatatlan örömlükben ártatlan népmulatságot is rögtönöztek, de arra előbb plébánosuktól engedélyt kértek.

A szép ünnepről még sokat fog beszélni és sokáig fogja emlékezetében őrizni a szalakuszi plébánia népe.

Smotlák Antal újmisési ugyancsak folyó hó 6-án tartotta első szent miséjét Kinorányban. Az ünnepélyen *Szmrecsányi* György és *Bartoss* János orsz. képviselők is megjelentek. Jelen voltak még *Perényi* József bankigazgató családjával, *Domcsék* István terhelyi s-lelkész

ünnepi szónok, dr. *Ondrejiska Györgyné, Lahvicska József* és neje, *Jakubovics Lajos* budapesti gyakorló orvos és még számosan. A manuduktori tisztet *Wohland Ignác* esperesplébános teljesítette, aki a templomi ünnepély után asztalánál vendégül látta a jelenvolt intelligenciát. Ebéd alatt kedves jelenet folyt le, midőn *Perényi Micike* úrhölgy szellemes felkőszöntőben bucsúztatta el az újmisést szülőfalujától, akinek távozását a feeskék költőzéshöz hasonlította.

Az esztergomi főegyházmegye-ből. A f. évi június hó végén Esztergomban felszentelt újmisések közül *Bachráti Fülöp* Udvarnokra, *Havrán Károly* Sopornyára, *Buchma Vilmos* Vittenczre küldték segédlelkészeknek.

Telekkönyvi kirendelések. Az igazságügyminiszter *Csulei János* miavai járásbírói betétszerkesztő bírót a battonyai, dr. *Ilykócs Endre* nagytapolcsányi járásbírói betétszerkesztő bírót a huszti, *Bándy József* szakolcai járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezetőnek a szatmárnémeti törvényszékhez történt kirendelését visszavonta s egyidejűleg nevezett a celldömöki járásbírói székhez mint telekkönyvi hatóságához, *Kovács János* nagytapolcsányi önálló működési körrel felruházott betétszerkesztő irnokot a gálszécsi, *Kovács István* önálló működési körrel felruházott betétszerkesztő irnoknak az ilosvai járásbírói szeptől a szenicei járásbírói székhez történt kirendelését visszavonta s egyidejűleg nevezett a nagykarolyi járásbírói székhez, mint telekkönyvi hatóságához kinevezte.

Üdvözlés. Mult vasárnap kereste fel Pöstyénben a jubiláló szerémi *Odescalchi Artur* hereget a Bars vármegye közönsége által kiküldött tisztelegő küldöttség, a mely *Mailáth István* alispán vezetése alatt *Simonfi Béla, Dombay Vilmos, Bodó János* bizottsági tagokból állott. Az alispán lendületes szép szavakban tolmácsolta a törvényhatóság örömet és üdvözlését a kiváló történetíró főúrnak írói jubileuma alkalmából, mire a jubiláns meghatottan fejezte ki őszinte köszönetét. Üdvözlés után a küldöttség tagjai a fehér asztalnál barátságos vidám hangulatban ünnepelték a veterán tudóst és íróművészt.

Amerikai tanulmányút. *Benyács István* esztergomi plébános folyó hó elején Hamburgból az északamerikai egyesült államokba utazott a kivándorlási és szociális viszonyok tanulmányozása céljából.

Halálozás. Dr. *Szathmáry István* sz. *Csenkey Irma* f. évi július hó 8-án rövid szenvedés után életének 29. évében elhunyt. Földi maradványait f. hó 9-én délután a nyitrai vármegyei központi kórházban beszenteltették s onnan Csejthe szállították, a hol a kath. sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

Iskolatársi találkozó. Az esztergomi főgimnasiunak egykori növendékei, a kik 25 év előtt tettek az intézetben érettségét, f. hó 1-én találkoztak Esztergomban a Fűrőd vendéglőben. A megjelentek között voltak *Buravánc István* nagykovállói plébános, *Buzna Sándor* ny. plébános, festőművész, *Janda József* nyitrai pereszlenyi esp. plébános, *Klacsánszky József* kistapolcsányi esp. plébános. Mint vendég részt vett az összejövetelen dr. *Ernst Sándor* népszövetségi igazgató. A meghalt osztálytársakért a Sz. Ferenc-rendiek templomában *Buzna Sándor* ny. plébános mondott gyászmisét, a háladási istentiszteletet pedig dr. *Janda József* esperes végezte. Az iskolatársak tisztelegtek a beneés tanároknál, kiknek nevében *Dombay Nárcisz* fogadta és szívélyes vendégszeretettel részesítette őket.

A trencsényi kath. főgimnasiunak 1893-ban érettségizett tanítványai Trencsényben tartották meg husz éves találkozásukat. A dr. *Weisz Béla* trencsényi ügyvéd által egybehívott iskolatársak közül nyolc jelent meg, név szerint: dr. *Dócsy Aladár* kir. közjegyző Kőrömcz-bányán, dr. *Donáth Alfréd* ügyvéd Temesvár, *Jankovics István* rajztanár Győr, *Porubszky Dúsan* hírlapíró Budapest, dr. *Rudó Hugó* járásorvos Csacza, dr. *Roth Samu* ügyvéd Budapest és *Schlesinger Sándor* nagybérli Kultáczról. A megjelentek első sorban a gimnázium jelenlegi vezetőjénél, *Simonides Istvánnál* tisztelegtek, ki előtt a tanúgy férfiai és főleg a kegyes tanítórind iránti hálájukat tolmácsolták, majd az igazgató vezetése, valamint volt osztály-

főnökük, *Paulik József* és volt tanáraik, *Jannorszky László, Krasznayánszky Károly* és *Muskalay Antal* kíséretében a jelenleg is még a régi helyiségben lévő VIII. osztályt keresték fel, hol régi helyeiket elfoglalván, iskola élményeiket eleveztették fel. Majd elhunyt tanáraik, *Zsigmond József, Petrogalli Artur, Munkácsi Elek* és *Rehák Vince* sírjait koszorúzták meg, ilyképen róván le a kegyelet adóját is. A megjelentek találkozásuk emlékeül egy szegénysorsú gimnáziumi tanuló ingyenes ellátását célzó Alunneum alapítvány létesítését határozták el és annak céljaira a gyűjtést legott meg is kezdték. Végül kimondták, hogy legközelebbi összejövetelüket 5 év múlva, azaz 1918. június 29-én tartják meg.

Tandijmentes helyek. A Szántó-féle polgári iskolánál több tandijmentes hely jött üresedésbe. Pályázhatnak oly szegénysorsú szülők gyermekei, kiknek legalább jó előmenetelű bizonyítványuk van. A városi Tanácshoz intézett folyamodványok legkésőbb augusztus hó 20-ig az intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Iparosok nyári mulatsága. A nyitrai városi ipartestület zászlószentelési ünnepélyének évfordulója alkalmából az elaggott iparosok javára, valamint házalapjának gyarapítására f. évi július hó 6-án Zoboron a Toifelféle kert helyiségben rendezte szokásos nyári mulatságát. A mulatság az eléggé kedvezőtlen idő ellenére a várakozáson felül sikerült s egyike volt a nyár legvidámabb mulatságainak. A program szerint rendezett szépségverseny első díját *Weigl Böske*, második díjat *Braun Csibike*, a harmadik díjat pedig *Siky Józsefné* hölgyek nyerték el. — A szép számban jelen volt fiatalok 10 órákor vidám kedvet kezdett a tánehoz, mely az időközben keletkezett záporos ellenére majdnem reggelig tartott. A mulatság szép összeget eredményezett s mint mindenkor úgy most is sokan járultak a sikerhez felülfizetésekkel. — Felülfizettek: Mélt. gróf Baththy Vilmos megyés püspök 20 kor., *Morton József* 15 kor., *Kútvaszer István, Aujezsky József, Riszner Károly, Szechenyi Sándor, dr. Francisey Lajos* 10—10 kor., *Gyurcsánszky Döme, Vagyon Moskó, Szabó Imre, Stefkovics Lajos, Mandák Mihály, Weigl Antal, Benedek testvérek, Verő Arthur, Hauser Ferenc, Salvendi Arthur, Oravszky Géza, Baesa János* 5—5 kor., *Bellák József, Kramm Antal, R. N., Arpadgözmalom, 4—4 kor., Adám Dezső, Juhari Károly, Kalus István* 3—3 korona, dr. *Cserenyey István, Tauszig Ignác, Tucsni Ferenc, Schönfeld Szidi, Knotek Lőrinc, Fischhof Gyula, Altmann Béla, Goldstein Henrik, Gyürky Ferenc, Pokorny Vendel, Kutnik Lajos, M. N., Verő Jenő, Fekete Béla, Fuchs Manó pék, Bojkovszki László, Pósta János, Mlinek Géza, Piacsek Ferenc, Szombay Lajos, Mühlhauser Károly* 2—2 kor., dr. *Egressy Sándor, dr. Vársárhelyi Hugó, Schneider József, Rusz Gusztáv, Kovalecz J., Dobos Jenő, Kravárik József, Weisz József* szerkesztő, *Greschner Ede, Gabula Gábor, Frei Jakab, Valasek Mihály, Gruber Gyula, Mokossényi Géza, Molnár János, Spitzer József, Linezmayer Antal, Suchala János, Kozák István, Zinz János, Novotny Vilmos, Breeska János, Bodoes N., Gerley Gyula, dr. Grosz Mór* és *Steiner I.* 1—1 kor. Fogadják ezen nemeslelkű adakozók az ipartestületi előjáróság hálás köszönetét. — A hölgyeknek szíves és eredményes közreműködéséért külön elismerését nyilvánítja az ipart. előjáróság.

Szokolca város kulturépületei. Szokolca város képviselőtestülete jún. hó 26-án tárgyalta azon adásvevési szerződést, melyet a város a Gvadányi-ház ügyében az állammal kötött. A szerződés, melyet a minisztérium képviselőjében a vármegyei tanfelügyelő írt alá, 20,000 k. vételár fejében az állam tulajdonává teszi a lovasgenerális egykori lakóházát, melyet ilyképen talán rövid idő alatt ki fog kezdeni a kőműves eskánya, hogy telkén fölépülhessen az új állami elemi fiúiskola épülete. A város az épületben elhelyezett közs. felső leányiskola és áll. óvó iskolai helyiségei, tanítónői és óvónői, valamint iskolaszolgái lakásai részére, mint már e lap hasábjain írva volt, két új épületet emel s addig is, míg ezen épületek elkészülnek, ezen helyiségeknek, valamint a Gvadányi-ház többi részében elhelyezett járásbírói irattárnak, városi kocsiszinnak és gazdasági helyiségeknek elköltöztetéséről és elhelyezéséről gondoskodik. A képviselőtestület ezen ügyek elintézését a tanács hatáskörébe utalta, mely majd

tárgyalni fog a községi iskolaszékkel, kikérik az építkezési bizottság véleményét s intézkedéseiről beszámol a képviselőtestületnek. A város a Gvadányi-házért kapott összegben felépíti az óvóiskolát, amire szerződéses kötelezettsége van, a leányiskola építési költségeinek fedezésére pedig törlesztéses kölcsönt vesz föl, melyet 50 évi időtartam alatt a folyósítandó államsegély-többletből szándékozik kifizetni. E kitűnő üzlet folytán a város minden anyagi áldozat nélkül 3 teljesen új középülethez jut. Az állam eddig is jelentékeny anyagi támogatásban részesítette a közs. felső leányiskolát s legutóbb reá és a vele kapcsolatos kézimunkatanfolyamra a tanítónők fizetéskiegészítése címén kb. 5600 k.-t., dologi kiadásokra kb. 2200 k.-t., összesen 7884 k.-t. költ évente. Ehez járul még a jövő évtől kezdve az a 4620 k. segélytöbblet, melyre a kölcsönt felvenni szándékoznak.

A felső leányiskola a tervezet szerint egyemeletes, szükség esetén polgári iskolának is megfelelő, szép épület lesz, 3 tanítói lakással. A Gvadányi-házból költözködő iskolák közül az óvó elhelyezése okoz legtöbb gondot, mert alkalmas helyiséget nem tudnak neki találni. Hire van, hogy mihelyt a minisztérium jóváhagyása leérkezik, a város a már jóváhagyott tervek szerint hozzáfog a vállalt két iskolaépítéshez. Hogy az új állami elemi iskola építkezése mikor kezdődik, arról mindeddig senki bizonyosat nem tud, pedig ez iskolánál az idén a rendesnél is nagyobb szaporulatra van kilátás, mert az izr. népiskola, melynek megszüntetéséről már évek előtt tárgyaltak a fenntartói, tanítóinak a minap történt elhalálása miatt a jövő tanévtől kezdve minden valószínűség szerint meg fog szünni s ennek növendékeit is kénytelen lesz felvenni a hajléktalan áll. el. iskola.

Nyitra vármegye közigazgatási bizottsága kedden tartotta rendes havi ülését *Craus István* főispán elnöklése mellett. *Langhammer Vince* vármegyei főjegyző előadta, hogy az alispán *Bezán Jenő* t.vhat. útmestert 200 korona pénzbüntetésre ítélte, a *Folkmer Árpád* moesonoki jegyző ellen indított fegyelmi vizsgálatot pedig megszüntette. — *Lőrinczy György* kir. tanfelügyelő hosszabb jelentésben számolt be a vármegye tanügyi állapotáról. Jelentése során előadta, hogy a lefolyt iskolai év örvendetes eredményekkel végződött. De ezen örömben öröm is vegyül, amennyiben sok intézet felszerelése még mindig hézagos. Különösen az állami iskolákban talált sok hiányt. Az érsekújvári gazdasági iskolának pedig még helyisége sincsen. A nagytapolcsányi állami polgári iskolában a magántanuló harmine százalékát utasították részben javítóvizsgára, részben osztályismétlésre. *Szalovszky Gusztáv* orsz. képviselő, biz. tag szóvá tette, hogy a nyitrai városi iskolatestvérek ellen sok panasz hallatszik. A tanfelügyelő kijelentette, hogy a panaszok alaptalanok. — *Králik Adolf*, az államépítészeti hivatal főnöke több tervet mutatott be a megyei úthálózat javítása és fejlesztése ügyében. — *Gajdócsy Jenő* gazdasági felügyelő előadta, hogy a vármegyében jó, közepes termés ígérkezik. A nedves időjárás nagyobb károkat nem okozott. A búza minősége elsőrendű, katasztrális holdankint 8 métermázsa. A rozsból kat. holdankint 7, az árpából pedig kat. holdankint 9 métermázsa várható. A földművelésügyi miniszter a vármegyei állatdijazásra 300 koronát engedélyezett. — Végül a fegyelmi választmány dr. *Spitzer Mór* vágyhelyi körorvosnak fegyelmi ellen beadott felelősségével foglalkozott. Minthogy súlyosabb természetű szabálytalanság látszik fennfoglalni, a közigazgatási bizottság a felelősség elutasításával a fegyelmi vizsgálatot tartja szükségesnek.

Lövőverseny Pöstyén-fürdőn.

Pöstyénben azelőtt minden idényben tartottak élgalamb-lövőversenyeket, amelyek nagy népszerűségnek örvendtek ugyan, de azért akadtak olyan vendégek, akik abban kifogásolni valót találtak. A fűrődő vigalmi bizottsága ezen vendégek érzékenységével számolt vetve, tavaly már mellőzte a galamblovészvetet, amde oly sok oldalról kívánták annak újbóli életbeléptetését, hogy a bizottság módját kereste oly megoldásnak, mely mindkét csoportot kielégíti. Ez az előzménye annak, hogy f. hó 26-án és 27-én (szombaton és vasárnapon) Pöstyénben a külön e célra létesült új lövőterén, ismét lövőversenyt fognak tartani, de most már

nem élő galambokra, hanem agyaggalambok, üveggyölkök és futó nyulakra. E vadászszerű díjlövészet-et, ez a verseny hivatalos neve, az Erdődy grófi család, a fürdőhely munificens tulajdonosának védnöksége alatt, a póstyéni vizsgalmi bizottság megbízásából Baumgartner Ferenc bizottsági tag rendezte, akitől az érdeklődők részletes programot és egyéb felvilágosításokat nyerhetnek. Kétségtelen, hogy a legtöbb vadászember örömmel fogja megragadni az alkalmat, hogy a kisvadra való vadászatot megelőzőleg, ezen a versenyen résztvehesse, egyrészt a gyakorlás érdekében, másrészt a kifizűzött pompás díjakra való tekintettel. A versenyen, melynek programja rendkívül változatosnak ígérkezik, férfiak és nők egyaránt résztvehetnek.

Körjegyzői választás. A nagysáori körjegyzőségben mult hó 28-án ejtetett meg a körjegyzői választás, melyen *Kostyál* János ottani segédjegyző egyhangulag körjegyzőnek választott meg.

Elvesztett pénztárca. Villányi Gyula, a Hungária-szálló társtulajdonosa a napokban elvesztette pénztárcaját, állítólag 2300 korona és több okirat volt benne. Villányi kéri a megtalálót, hogy legalább az okiratokat küldje el neki.

Megszűnt ujság. Az Érsekújvárot hónapok óta, Putnoki Ferenc szerkesztésében megjelenő „Érsekújvári Ujság” mult héten megszűnt.

Férjgyilkos asszony. Baborák József holiási napszámos állandóan hadilábon állt feleségével. E hó 1-én részeg állapotban ismét összetűzött nejlével és tetteleg is bántalmazta. Az asszony elkeseredésében kést ragadt és azt férje mellébe szúrta. Baborák harmadnapra behalt sebébe. Az asszonyt letartóztatták.

Fizetéskeptelenség. A nyitrai kir. törvényszék Roth Arnold helybeli fakereskedő ellen a esdőt elrendelte.

A nyitrai szintársulat f. hó 21-én kezdi meg előadásainak sorozatát a póstyéni parkszínházban. Szabó jelenleg Trenesénteplieen játszik.

Magyar ember amerikai pályafutása. A nagyváradi fogház 1898. évi törzskönyvének egyik első lapján a következőképpen van lajstromozva. Demény Lajos: Több rendbeli lopás miatt 8 hónap. Foglalkozása szabósegéd, Iskola végzettsége 5 gimnázium osztály. Aztán a személyleírás megmagyarázza, hogy kisé dadog és végül megjegyzi, hogy erős hajlamot mutat a visszaesésre, makacs természetű, rossz magaviseletű. Az 1898-ik év december 5-én szabadult ki a fogházból.

Szóval Demény Lajos szabósegéd lopásokkal kezdte pályafutását s a fogházon keresztül adta meg karrierjének azt a nagyszerű lendületet, mely Amerikában gyárigazgatóvá, később pedig gazdag emberré emelte.

Az új világban új vágyak hevitették az ambiciózus, pénzsóvár szabósegédet. A rendőrségi akták közé van csatolva egy levele, melyet egy özvegyasszonynak küldött New-Yorkból. Kilátásaim vannak — írja levelében, — hogy pár év alatt milliókra teszek szert. Most egy posztógyárban irnok vagyok, de főnököm megígérte, hogy rövidesen könyvelő leszek. Ha sikerül feleségül megkapnom a gyár egyik főreiszvényesének leányát, a 4000 koronát azonnal visszaküldöm.

A gazdag amerikai leány azonban nem került a pénzért lihegő Demény hálójába, aki ezután fokozott energiával dolgozott s öt év alatt karrierjének olyan pontjára jutott, hova csak Amerikában, a lehetetlennek látszó lehetőségek hazájában lehet felérni. Demény Lajos

a posztógyár egyik igazgatója lett. A meggazdagodás ösvénye tehát nyílt pályaként állott előtte s Demény, az egykori telvaj szabósegéd nagy vagyon tulajdonosa lett.

Pár hónappal ezelőtt meghalt Demény Lajos. Amint a new-yorki es. és kir. főkonzul értesítéséből kitűnik, vagyonából 45,000 dollárt Kálló Ferenc és neje Müller Rozália rokonainak hagyott örökségül.

Az örökösök azonban ismeretlenek Nagyváradon. Két év előtt a Párisi-utca 6. szám alatt lakott egy Kálló Ferenc nevű öreg építési vállalkozó, kinek azonban felesége nem volt. Ez a Kálló Ferenc eltűnt Nagyváradról, valószínű valahol a rokonai tartják vagy valami menedékházban tengődik és nem is gondol arra, hogy 45,000 dollár mosolyog rá Amerikából.

A turistaegyesület kirándulásai. A M. T. E. Vágvolgyi osztálya ez idén a következő turista-kirándulásokat rendezte: Jul. 20-án Illava-Zsolt-Sztrazsó, vezető: *Materna* Ferenc. Julius 27-én Hólak-Trenesénteplie-Vlárpass-Oroszlánkő-Komlóhegy-Lednicrona, vezető: *Materna* Ferenc. — Augustus 3-án Illava-Felsőtölgyes-Vápecs, vezető: dr. *Barényi* Agoston ügyvéd Illaván. — Augustus 10-én Peredmér-Szulyóivölgy-Manin, vezető *Pázmány* Lajos. — Augustus 15-én Rajecfűrdő-Klak, vezető *Materna* Ferenc. — Augustus 23—24-én Várna-Terhely-Vratnavölgy-Kiskriván-Kralován. — Augustus 31-én Bellusfűrdő-Kókapu, vezető: dr. *Barényi* Agoston. A kiránduláson résztvehetnek az egyesületi tagok és családtagjaik és a tagok vendégei. A július 20. 27-iki és a. g. usztus 15-iki kirándulások részletes utitervét és a szükséges tudnivalókat *Materna* Ferenc vezető, az augusztus 3-iki és aug. 31-iki kirándulások részletes utitervét és a szükséges tudnivalókat dr. *Barényi* Agoston illavai ügyvéd vezető, végre az augusztus 10-iki kirándulás utitervét *Pázmány* Lajos várm. főlevéltárnok a jelentkezőkkel írásban fogja közölni. Az augusztus 23—24-iki kriváni kirándulásra augusztus 15-ig *Pázmány* Lajosnál, a többi kirándulásra a vezetőknél kell jelentkezni a kirándulás napja előtt négy nappal.

Öngyilkos községi bíró. Nyitra-sárfőn, Bolla József 48 éves községi bíró, a mult vasárnapra virradó hajnalban pajtájában felakasztotta magát. Az öngyilkos községi bíró az utóbbi időben, egy balesetből kifolyólag az elmezavar jelei mutatkoztak s valószínű, hogy örülesi rohamában vetett véget életének.

Hamis kártyások. *Pöstyénben* az ottani Beher-kávéház tulajdonosa két férfit, akik közül az egyik attasének, a másik pedig bankdirektornak adta ki magát, hamis kártyázáson ért. Azonnal kiutasította őket a kávéházból. A két sipista sietve el is utazott *Pöstyénből*. A esendőrséget csak ezután értesítették s megállapították, hogy többek között az egyik ottani szálló magánszobájában pokerben ezer koronát nyertek, — persze hamis játékkal — egy külföldi hölgytől. A személyleírás alapján rájöttek arra is, hogy az egyik *Ornstein* temesvári származású, a másik pedig *Neusach* berlini notórius hamisjátékos.

Ellopott ékszerek. F. hó 11-én d. u. a nyugati pályaudvaron *Apponyi* Adél grófnőtől ismeretlen tettes ellopta a kiegészítőit, amelyben huszezer koronát érő ékszerek voltak. A grófnő délután 2 óra 10 perckor a gyorsvonattal Bécsbe akart utazni. Kétfogatú bérkocsin hajtatott a nyugati pályaudvarra, ahol megérkezése után nyomban a jegypénztárhoz sietett és megváltotta jegyét. Amikor a pénztártól az első osztályú várótermen keresztül a Perronra jutott, észrevette, hogy kis fekete kiegészítője, amely zöld viaszosvászonnal volt átkötve, eltűnt. A táska huszezer korona ér-

tékü ékszer tartalmazott, közöttük egy igazgyöngyökből készült nyakláncot, amelynek 5000 korona az értéke. A nyugati pályaudvar rendőri kirendeltségénél nyomban megtette a följelentést, az ékszerkészítőt azonban hiába keresték csaknem egy órán át, nem került meg. A grófnő a 439. számú bérkocsin hajtatott a pályaudvarra, de biztosan emlékszik rá, hogy amikor a kocsiból kiszált, még megvolt a táskája. Sőt megvolt még akkor is, amikor a jegyet megváltva a pénztártól távozott. Azon a rövid úton, amely a Perronig vezet, tüntek el az ékszerek. Valószínűleg ellopták a grófnő karjáról. A rendőrség intézkedett még a délután folyamán és a zálogházakat most a detektívek figyelik.

Vonatkisiklás. Vasárnap este a nagykosztolányi vasúti állomáson rossz váltóállítást folytán egy Budapestre érkezett tehervonat egy mellékvágány helyett, a csonka vágányra került. A vonatvezető nem vette észre, hogy a vágánynak nincs folytatása, midőn annak végére került a mozdony több teherkocsival az árokba fordult. A baleset folytán több teherkocsi darabokra tört s a mozdony is nagyon megsérült.

Letartóztatott betörő. Megirtuk lapunkban, hogy f. évi május hó 17-ről 18-ra virradó éjjel ismeretlen tettes éjnek idején behatolt a szabadságon lévő Menezer Elemér kataszteri mérnök Tóth Vilmos-utcai lakásába és onnan több ágyneműt és egyéb tárgyakat elemelt. A gyanu Gyepes János 34 éves alsóbodoki születésű, nyitrai dologkerülő, rovott multú napszámosra irányult, ki a vizsgálat elől megszökött Nyitráról. — Gyepes, ki állítólag azóta a fővárosban tartózkodott, e héten szülei látogatására haza jött, azon hiszenben, hogy a csinje feledésbe ment. De csalódott. A rendőrségnek valaki besugta, hogy Nyitrán tartózkodik. E hó 9-én délelőtt két rendőr benyitott hozzá és a törvény nevében letartóztatta.

Megverték, mert megakadályozta a lopást. Egy helybeli kereskedő cég részére több láda sör érkezett a nyitrai vasúti állomásra. Simboch János, Csernyánszky Rezső, Matulay István és Szvitecz János dologkerülő suhancok az áruaktár körül ólalkodva, észrevették, hogy az egyik ladan a deszkák meglapultak. Elhatározták, hogy a küldeményt megdézsmálják. A közelben tartózkodó Stenczel Pál 16 éves fiú azonban mindent elkövetett, hogy a lopást megakadályozza. A suhancok attól tartva, hogy Stenczel leleplezi őket, felhagytak munkájokkal. De a közbelépés roppantul bántotta őket. Bosszút forraltak Stenczel ellen. Az Erzsébet-uton megtámadták és súlyos sérüléseket ejtettek rajta.

Gondatlan szülők. E hó 10-én két utcán kóborló, 3—4 éves síró-rívó gyermeket hoztak be a rendőrök a városházra. Szüleik magukra hagyták, a gyerekek felügyelet híján kimentek az utcára és ott eltévedtek. Mind a két gyermek a vikárius-utcából való. A nagyobbik megtudta mondani, hogy Chaterniknak hívják. Ezt hazavezették a rendőrök, a másikért a 3 éves Svecz Olgaért csak este 6 óra után jött el az anyja.

Kedvezőtlen pénzügyi helyzet. Az állami pénztárak 1913. január 1-től márc. hó végéig terjedő időre vonatkozó kimutatása megdöbbentő adatokat foglal magában. Kiderül ebből a kimutatásból, hogy az 1913. év első negyedében az állam pénzügyei rendkívül rosszabodtak, hogy a mérleg kilenevenkilenc millióval kedvezőtlenebb, mint az előző év hasonló időszakában volt.

Feltűnő nagy bevételi esökkenés mutatkozott a fogyasztási és italadóknál, ahol a visszaesés a 4 1/2 milliót is meghaladja. Ugyanennyivel esökken a jogilletéknél is az ered-

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

'FERRENIT'

BEJEGYZETT
SZÓVÉDJEGY
'Ferrenit'

asbest-tetőfedő palagár Kramer Adolf és Fiai, Nyitra.

83. 11-52.

Ajánlják gyártmányaikat az érdekeltek figyelmébe.

A 'FERRENIT'-PALA szilárd, tűz-, vihar- és fagyellentálló. Teljes tetőbefedéseket vállalnak, mintával és előnyös árajánlattal készséggel szolgálnak: Kramer Adolf és Fiai tetőfedőpala gyárosok Nyitra.

mény. Bevételi visszamaradás mutatkozott még a dohány- és sójövődéknél, továbbá a pénzverés és fémbeváltásnál, azután a bélyegnél, az állami hidaknál és az államnyomdánál. Ellenben jelentékeny bevételi többlet mutatkozott az egyenes adóknál — több, mint nyolc millió korona — azután az állami vasgyáraknál, a fémkohászatnál és a különféle rendes bevételeknél. A nagy kiadási többletből 34 millió korona illeti a közösügyi kiadásokat. Az új $4\frac{1}{2}\%$ -os járadék és a $4\frac{1}{2}\%$ -os állami pénztárjegyek kamatai és kibocsátási költségei is nagy kiadástöbbletet okoztak. A posta- és távirahivatalnál csaknem két millió a többletkiadás. A Máv.-nál $5\frac{1}{2}$ millió volt a többlet, amely azért állott elő, mert az üzemben tartott vonalhálózat nagyobb volt s mert a szénszükséglet beszerzésénél nagyobb szállítási költségek merültek fel.

Az egyes szakminisztériumok szerint a legnagyobb kiadási többlet természetesen a honvédelmi tárcaánál mutatkozott. Sorban következnek utána a belügyminiszteri $13\frac{1}{2}$ millióval, a kereskedelemügyi 10 millióval, a vallásügyi $6\frac{1}{2}$ millióval, a földművelésügyi $5\frac{1}{2}$ millióval és végül az igazságügyi tárca, amelynél $1\frac{1}{2}$ millió koronát tett ki a többletkiadás.

Anyolcórairázóidő. A kereskedelemügyi minisztériumban elkészült a végrehajtási utasítás, amellyel a záróra-törvényt életbeléptetik. A törvény a kihirdetés napján lép életbe.

Becsületes megtaláló. Kovács Tamás napszámos, tormosi lakos e hó 4-én reggel 1 koronát talált a nyitrai piacon. Kovács a talált pénzt a rendőrségen letétbe helyezte, míg gazdája nem jelentkezik.

Zobori balzsam elfagyás ellen. Zoborhegyen bőven található egy áldott jó növényke, melyből kitűnő balzsam készíthető az elfagyott kezekre és lábakra. Erről a mult év folyamán győződtem meg, azért e bajban szenvedőknek, mint kitűnő szert, melegen ajánlom. Minthogy én ebből sem titkot, sem üzletet csinálni nem szándékozom, azért bárki is érdeklődne ez iránt, szívesen beavatom a titokba; mivel azonban én már ez idén sem voltam képes magamat belőle oly mennyiséggel ellátni, hogy az eziránt hozzám fordulókat kielégíthetnem volna, annál kevésbé lennék képes ezután, ha már köztudomásra jön, azért fölkerem *Kubányi* István droguerista urat, lenne szíves utasításom szerint, ebből a hatásos szerből, a nyár folyamán kellő mennyiséget készíteni, hogy mindenki, a kinek esetleg szüksége lesz rá, azt könnyen megszerezhesse. Magától értetődik, hogy eszem ágában sincs ezzel valami reklámot csinálni, pusztán felebaráti szeretetből köztudomásra akarom hozni, mert meggyőződtem jó hatásáról, számosan használták és nem győztek eléggé dicsérni. — *Kardoss Géza nyug. lelkes.*

Letartóztatott munkás. A nyitrai rendőrség e hó 3-án letartóztatott egy Olejnik Alajos nevű 29 éves eszterházi munkást, ki örök időre ki van tiltva Magyarország területéről több rendbeli büntény miatt.

A nyitrai szintársulat Trencsénben. Szabó Ferenc szingizgató társulatával m. héten kezdte meg előadásait Trencsénben.

Öngyilkos pénztárosnő. *Krausz* Emília érsekújvári kávéházi pénztárosnő f. hó 3-án éjjel lakásán melbe lőtte magát. Elettveszélyes sebével az ottani kórházba szállították. Az életuntat a rendőrség kihallgatta. Tettének okául a nyomort és kétségbeesést mondotta. Három nappal előbb jött Érsekújvárhoz azon célból, hogy egy helybeli hírneves fűszerüzletben a pénztárosi állást elfoglalja, mert ezt az állást ígérték neki Budapesten. Megérkezése után megtudta, hogy kávéházi pénztárnoknőnek akarják szerződtetni. A külön-

ben tiszta multú nő kétségbeesett a szomorú valóságban, tehetetlen nyomorában és szégyenében fegyvert emelt maga ellen.

Egy kedves vendég. Magyar János nyitrai lakosnak e hó 6-án rég nem látott vendége akadt Döme Józsefné pozsonyi lakosnő személyében. Az asszony, ki éjjel Magyariknél hált, állítólag azzal hálalta meg a szíves vendéglátást, hogy reggelre ellopta a házigazda megtakarított pénzeeskéjét, 41 koronát.

A vigyázatlanság áldozata. Takács Mária, Csapós Mihály nyitrai vendéglős családja e hó 5-én délután fát hordott le a padlásról. A fásztó munka azonban nehezebb esett az alig 14 éves leánynak. Úgy könnyített a dolgán, hogy a nehezebb fahasabokat a padlásteljáratt legfelső fokáról az udvarra dobálta. Egy ilyen fahasáb Prekop Józsa 13 éves leányt fején találta. A szerencsétlen leánykát a vér nyomban elöntötte. Súlyos sérülésével lakásán ápolják.

Mi mindent adnak vissza — 20 koronából. Tyichánszky Istvánné alsőköröskényi asszony e hó 7-én ugyancsak megjárta. A délelőtti folyamán egy rézsodronyú szitát vásárolt egy helybeli szitakötőnél. 1 korona 80 fillérbe alkudták meg az árát. Az asszony állítólag egy 20 koronás bankjeggyel fizetett, a szitás azonban csak 10 koronából akart neki visszaadni. Az asszony persze nem egyezett bele. Szó szót követett és bizony a szitás kijött a sodrából és az asszonyt többször areul ütötte. Az ügynek folytatása lesz a rendőrségen.

Sztrájkoló földmunkások. Az álmásbővítési munkálatoknál alkalmazott földmunkások e héten ismételt sztrájkba léptek. Kozma Demeter 20 társával állítólag előleget vett fel a vállalkozótól s a szerződést megszegve, a munkát félbeszakította. Hétfőn a városházán tárgyalások folytak a vállalkozó és a munkások között, de a sztrájkolók semmi szín alatt sem voltak hajlandók a munkásokat kényszer utlevéllel látna el és szerdán valamennyiüket illetőségi helyükre toloncoltatta.

100 korona egy kutyáért. E hó 5-én délelőtti egy automobil száguldott végig a nyitrai Tóth Vilmos-után. Frey Jakab helybeli lakos kutyája addig ugatott körülötte, míg az autó kereké alá nem került. Az autó, mely a 115. P. jelzéssel volt ellátva, a kutyát elgázolta. Frey most 100 korona kárterítést kíván az autó gazdájától.

A szobaasszony kalandja. A napokban történt az alábbi mulatságos história. Egy rövid idő óta Nyitrai tartózkodó pincér házaspár Győrbe szeretett volna elutazni. A rossz nyelvek állítása szerint azonban a férj uram az utiköltségre való pénzt elkártyázta. Napok multak, de kereset hiján, az utiköltség csak nem került elő. A véletlen összehozta a pincér nejét egy Nyitrai tartózkodó leánykori ismerősével, az egyik szálló felmondásban lévő szobaasszonyával. A pincérné rávette a szobaasszonyt, hogy utazzon velük. A házaspár fiakkert fogadott, a podgyaszt felrakták a kocsira és a társaság az állomásra hajtatott. Az állomás peronján a pincér neje ijedten kapott ridiküljéhez és sirva elpanaszolta utitársnőjének, hogy meglopták. Valaki elemelte az utra való pénzt. A lopás híre az állomáson posztoló rendőr füléhez is eljutott, ki az egész társaságot beinvitálta a rendőrségre. Bár látszólag sem irányult a gyanu a szobaasszony ellen, az utitársnő elakarván kerülni a sok hercehurcát, melylyel a nyomozás jár, az „elveszett” utiköltséget a rendőrségen lefizette és még aznap elutazott Nyitráról. A pincért azonban még napok multán is Nyitrai látták. Valószínűleg újból elfogyott az utiköltsége és ismét egy jóhiszemű utitársat keresett...

Lopás a vásáron. Zachar Károly érsekújvári eszmadia-mester évek óta jár Nyitrra vásárra, de mindezeidig nem esett meg vele, hogy meglopták volna. E hó 7-én a kirakóvásár alkalmával azonban valami körmöntfont vásári tolvaj minden ébersége dacára elesent tőle egy pár remek férfieszmát. A derék eszmadiamester 18 koronára taksálta a eszmát az előhívott rendőr előtt, a kit felkért az enyveskező vásáros kinyomozására.

Szerszámlopás. Dobrota István nyitrai cipésmester e hó 7-én több szerszámjának hiányát észlelte műhelyében. Tüvé tette értők a házat, de nem lelte sehoh a cipőkészítéshez szükséges tárgyakat. Végre a rendőrséghez fordult. A rendőrök nyomozása során a szerszám megkerült.

Közgazdaság.

Állattenyésztésünk fejlődése.

Svajc, Középeurópának ez a kicsiny országa nem csak arról ismeretes, hogy a közszabadságnak ez országban annyi intézményes biztosítéka van, amennyi sehoh a világon, hanem arról is, hogy a szabadság élető sugaraitól táplálva ebben az országban hihetetlen nagy lendületre tudott jutni a közgazdasági életnek jóformán minden ága.

Arról, hogy Svajcnak milyen virágzó az ipara és kereskedelme, fölőszleg beszélnünk, hiszen a svajci árucikkek eljutottak, sőt mi több, közkezdveltségnek örvendenek a világ minden zugában. Az a dolog azonban, hogy Svajcnak a mezőgazdasága is a virágzásnak oly oly magas fokán áll, már bennünket is közelebről érdekel, hiszen a magyar mezőgazdaság egy igen fontos ága, állattenyésztésünk fellendülésének a korszaka onnan kezdődik, hogy nagy mennyiségben kezdünk behozni állataink vérfelfrissítése, átnemesítése céljából Svajcból kitűnő tenyészállatokat. Pedig hát Svajc a mezőgazdaság szempontjából sokkal mostohább helyzetben levő ország, mint Magyarország, ámde gazdáinak céltudatos szorgalma, a rendelkezésükre álló hatalmas anyagi erőforrások olyan eredményeket idéztek elő az állattenyésztés fejlődése terén, hogy azt még ma is irigyeli minden ország.

Tartozunk azonban az osztóigazságnak annak a kijelentésével, hogy a magyar állattenyésztésnek a nyugati tenyészirányra való áttérése, csak ideig-óráig tette szükségessé a külföldi tenyészállatok nagyobb tömegben való behozatalát. Hoznak ugyan be még ma is bőszégesen külföldről tenyészállatokat, ámde be kell ismernünk azt, hogy a beltenyésztés ma már teljesen lépést tud tartani a külső országok állattenyésztésével, lépést tud tartani nyugattal, aminek kézzelfogható bizonyítékát láttuk már a három év előtt rendezett nagyszabású országos tenyészállatvásáron, de még inkább az Országos Magyar Gazdasági Egyesület idei tenyészállatvásárján.

Ezen a két vásáron egy-két kuriozumképpen bemutatott importált állatot leszámítva, túlnyomó nagy részben belföldi tenyésztésű szarvasmarha, juh és sertés került bemutatásra.

Aki ismeri a magyar állattenyésztés multját, csak a 10—15 év előtti állapotokat is, valóban elesodálkozik azon az óriási eredmé-

BUTOROK

legolcsóbban óriási választékban csak:

Háló-, ebédlő-, uriszoba és vendégszoba mindennemű styl- és minőségben van raktáron. Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy- és szilfából művésziiesen kiállított, divatos leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig kaphatók. — Saját, jól berendezett kárpitos- és díszítőműhelyben a legdivatosabb kárpitos és díszítési munkák izlésesen előállítanak.

BUTORAIM

Vajda J. megnagyobbított butorraktárában kaphatók, Nyitra, Pár-utca 22. szám alatt.

nyen, ami a magyar gazdaközönség céltudatos munkájának a gyümölese. Elkeltet volna vezetni mindenkit, aki bömbölő hangon követeli, a külföldi vágóállatnak és húsnak a behozatalát ezekre a tenyészállatvadászokra. Lehetetlen, hogy a magyar állattenyésztés ez igazán gyönyörű produktumainak megtekintésénél urrá nem lett volna bennük a jobb meggyőződés. Lehetetlen, hogy aki ezt az egybegyűjtött hatalmas tenyészanyagot, annak hűstermelésre való nagy készségét látja, tovább is vágyakozzék a Balkáni államok esenevész állatjai után. A nemzetközi tejgazdasági kongresszus idején rendezett három év előtti tenyészállatvásár külföldi szakértő tagjai is elismerték azt, hogy a magyar állattenyésztés semmivel sínes hátrányban a nyugati állammal szemben.

Eppen ez említett okból mi nem is emelünk kifogást az ellen, ha a Balkán-államokkal az állatforgalom szempontjából szorosabb összeköttetést keresnek, csak hogy éppen megfordítva nem minékünk van rá szükségünk, hogy a Balkán-államokból élő állatokat hozunk be, hanem ellenkezőleg nekünk kell arra törekednünk, hogy a Balkán-államoktól minél több tenyészállatot vásároljanak s ezáltal a keleti országokban is megkezdődjék az állatállomány átnemesítésének az a folyamata, amely biztosítaná jövőre a növekvő fogyasztás ellenére is a husban szegény államoknak husszükségletét.

Magyarországnak tehát a keleti államok Svájcává kell fejlődnie és aki kereskedelmi érdek szempontjából hangoztatja a balkáni államok és Magyarország szorosabb összeköttetését, épp azáltal segitene elő legnagyobb mértékben Magyarország kereskedelmi érdekeit, ha segítene megalapozni a keletre való tenyészállatkivitelünket. Rövid idő múlva ugyanis eljutunk odáig, hogy tenyészállat termelésünk teljesen fedezni fogja a hazai fogyasztást, hiszen ma már a kisczudák is oly előszeretettel foglalkoznak ezzel, a túlprodukción kikerülése végett tehát okvetlenül szükség lesz rá, hogy a főlönség utat találjon olyan állattenyésztő vidékekre, amelyek éppen az állattenyésztés kelészsége miatt nem tudtak a nemzetközi kereskedelemnek valamirevaló tényezőjévé lenni.

Irodalom.

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 kor. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Az egyházi vagyion eredete és jellege Magyarországon. I. dr. Erdélyi László. A polgári házasság első húsz éve. Dr. Bozók Gyéza. Nőmozgalom és feminizmus. Dr. Giesswein Sándor. A magyar katolicizmus megszervezése. I. Dr. Mester János S. J. Tárcsa: A látomás. Balassa Imre. Pajzs és kard: Levélszekrény. 12. A vallási egység és a protestantizmus. bb. — Jezsuita hittudósok. r. — Budapest specialitása. —sk. — Pikler Gyula, Haecel és a lourdesi csoda. r. — A fizika tanárja. —sk. — Akinek vaj van a fején. —sk. — Muszka barátok. —sk. Szemlék és kritikák: Szépirodalmi folyóiratok szemléje. Nagy Péter. — Könyvek: Wick Béla: Hitvédelmi zsebkönyv. Szuszai Antal. — Otto Pfülf: Joseph Graf zu Stolberg-Westheim. Bangha Béla S. J. — Pintér Jenő: A magyar irodalom története Bessenyei György fellépésétől Kazinczy Ferenc haláláig. Dr. Alszevgy Zsolt. Napló: Gróf Tisza István és a magyar katolicizmus. r. — Vilmos császár. Pogány Kázmér. — A szarvasi zászló. —sk. — Kálmán Károly. Nagy Péter. — Páris népe. —sk. — Apróságok a nőkongresszusról. 1. Reverend Anna Shaw. 2. Egyöntetű munkálkodás. 3. A vezetőség gavallériája. 4. A résztvevők. Bokor Malvin. — A főváros hitéletéről. Pálosi Ervin.

Telefon.

K. Trencséntelepcz. A fürdői levelet már csak a jövő számunkban hozhatjuk. Az igazolványt küldjük.

Tanulónak felvétetik

Kubányi István drogériájában egy, lehetőleg 4 középosztályt végzett, jó házból való ifjú tanulónak felvétetik.

114 2-0

Tanulónak felvétetik

Jó családból való fiu tanulóul felvétetik: Fogelton János fűszer- és vegyes üzletébe Privigyén.

105. 4-4.

ÉRTESÍTÉS.

Hiányt véltem pótolni, midőn Nyitrán, Erzsébet-út II. szám alatt, a meglevő kép- és szobor-üzletemet, egy minden kívánalomnak megfelelő és gazdagon 0000 felszerelt 0000

sírkő raktárral

bővíttem, melyből teljes sírbolt berendezések, modern és szokásos sírkövek, kö- és vas-keresztek, emléktáblák, virágkosarak és sírlámpák a legjutányosabb árban szállítatnak. Ugyanott különféle képek és szobrok kaphatók. :: A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért esd

JUHARI KÁROLY.

92. 9-52.

SULGÁN ANDRÁS nagy cipőraktára

Nyitra Vármegye-utca.

Ajánlja úri-, női- és gyermek-cipőit többféle minőségben mérsékelt áron. Nagy választék.

Pontos és gyors kiszolgálás!!

Legújabb divatú hajpótlékok, vendéghajak, hajfonatok, hajbetétek, fürt-chignonok és transzformációk készülnek s kész állapotban is a legolcsóbban kaphatók

GOMBÁRIK ISTVÁN FODRÁSZ-ÜZLETÉBEN NYITRAN, TÓTH VILMOS-UTCA 29. SZÁM. Egy fiu tanulónak felvétetik.

Megérkeztek: világos Raffia, angol Kékkő

Friss ásvány vizek Friss ementáli sajt
Friss gyógyvizek Kerti és virágmagvak
Friss szalámi Friss salátaolaj
Friss teavaj Friss uborka fűszeres
Friss liptói juhturó Friss borecet izletes

Magy. kir. központi mintapince borai:

I üveg tokaji aszú	K	5.-
I " tokaji asszú	"	4.-
I " tokaji asszú	"	2.-
I " Görög asszú	"	2.40
I " Kulacs bor	"	1.80
I " egri vörös	"	2.40
I " Ménesi vörös	"	2.-
I " Ermelléki vörös	"	1.60
I " Ermelléki fehér	"	1.50
I " Kisbéri fehér	"	1.50

Finom zaborhegyi üveg borok:

I nagy üveg Zobori asztali	K	1.-
I " " Zoborgyöngye	"	1.30
I " " Zobori rizling	"	1.30
I " " Burgundi vörös	"	1.40

Üres saját palackokat 10 fill. visszaveszek.

Pécs Ede kereskedő és szőlőbirtokos Nyitrán.

92. 9-52.

Adametz Alajos kárpitos-mester Nyitra, Tóth Vilmos-utca 15.



Elvállalok a szakba vágó bármily munkát jutányos áron. — Jávítá-sokat lelkiismeretesen végzem. Több éven át nagyobb városokban — Teschen, Bécs, stb. — szerzett tapasztalataim folytán a legkényesebb igényeket megelégedésre kielégíthetem. Egyszerű levelező-lapon való meghívásra a helyszínére — rövid időn belül — utazom. A nagyrabcsült közönség szives pártfogásáért esedezem, maradok kiv. tisztelettel **Adametz Alajos, kárpitos.**



141. 23-26.

Sóarak új megállapítása !!

A m. kir. pénzügyminiszterium folyó évi június hó 19-én kelt 67678. sz. rendeletével 1913. évi július 1-től 1914. évi június hó 30-ig terjedő időre a sóeladási árakat a vágújhelyi kir. sóhivatalnál a következőleg állapította meg: : : : totta meg: : : :

Konyhasó 100 klg. 24 kor. 64 fill.
Marhasó 100 klg. 10 kor. 94 fill.

Nyitra, 1913. évi június 25-én.
112. 3-3. **Medich s. k.**



LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimádákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

13. 29-52.

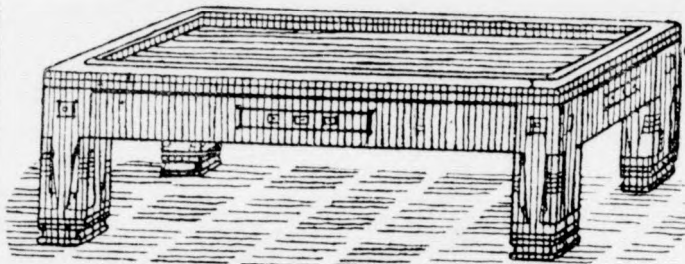
Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, — ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Aranyéremmel kitüntetve.

PÁLLÁN HENRIK UTÓDA STYASZNY JÓZSEF

ELSŐ ERDÉLYI BILLARD-ASZTALOS GYÁRA
KOLOZSVÁR, DÁVID FERENC-UTCA 3. SZÁM



186. 31-52.

Elvállal: Kávéházak, körök, egyletek teljes berendezését. Új tekeasztal készítést minden stílusban és bármely e szakmába vágó munkát. Saját készítésű jégsekre-nyekből állandó nagy raktár. :: Készít: Gummi-betéteket, behuzásokat, lyukvarrá-sokat, dobmandenel felvankosozást, dákó-javításokat stb. Billardgolyók állandóan raktáron vannak. Új és átalakított billard-aszta-
lalatokat állandóan raktáron tartok.

WALTHERR GIDA

katholikus cég, az arany érdemkereszt tulajd.

üvegfestészete

Telefon 70-01. Velencei és üveg mozaik intézete Telefon 70-01.

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Készít művészi kivitelű festett

TEMPLOMABLAKOKAT

8. 28-52.

velencei és üveg mozaikot a leg-
egyszerűbbtől a leggazdagabb
kivitelig jutányos áron mellet.

1909. évben készült munkák:

Veszprémi székesegyház 32 ablak. — Hódcsági templom Bács m. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoraljujhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, Pécsi, Bártfai és Kóhalmi Szent Ferenc-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a Tornyai, Németprónai és Trencsényi templom festett ablakai.

Színes mintarajzokat díjmentesen küldök. :: ::
Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után.
Kívánatra költségemen a helyszínre utazom.



STÖCKER JENŐ PUSKAMŰVES

Telefonszám 144. Telefonszám 144.
kir. törvényszéki hites fegyverszakértő
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 28. SZÁM.



fils Liége, Gustav Genschow & Co. Berlin világhírű gyártmányoknak.

Duplacsövű Lancaster vadászfegyver alsó kulccsal 34. — koronától, ugyanaz Toplever zárral (kakas közötti kulccsal) 42. — koronától feljebb. Browning serétes önműködő 5 lövetű fegyver cal. 12 és 16 öbben eredeti gyári áron 210. — korona.

Azonkívül mindennemű fegyverek, vadászati és sportcikket, löszerek stb. nagy választékban. Fegyvereim általam pontosan vannak belöve, 2 évi jótállás minden fegyverért.

Töltött füstös és füstnélküli töltények minden öb nagyságban naponta frissen töltve. **Kropatschek fegyver használt 8 lövetű cal. 11-2 24 korona.**

Villany zseblámpák 2 kor. 40 fillértől, öngyújtók I. — koronától feljebb nagy választékban kaphatók. 137 44-52